

Міністерство охорони здоров'я України

Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова

Навчально-науковий інститут психології та ментального здоров'я

Кафедра філософії та суспільних наук

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор ЗВО з науково-педагогічної
та навчальної роботи

Інна АНДРУШКО

“29” серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

обов'язкової навчальної дисципліни

ОК 2 ЕТИКА НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

**Підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти
галузі знань С Соціальні науки, журналістика, інформація
та міжнародні відносини
спеціальності С4 Психологія**

2025 рік

Робоча програма дисципліни «Етика наукового дослідження» підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти, освітньої кваліфікації «Магістр психології», професійної кваліфікації «Практичний психолог (соціальна сфера)». 17 с.

«28» серпня 2025 р.

Розробник:

к. філос. н., доц. ЗВО Павло КУЛШ

к. філос. н., доц. ЗВО Тарас БЕДНАРЧИК

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри філософії та суспільних наук

Протокол від «28» серпня 2025 року № 1

Завідувача кафедри філософії та суспільних наук

 доц. ЗВО Павло КУЛШ

Схвалено Науково-методичною радою Навчально-наукового інституту психології та ментального здоров'я

протокол № 1 від «28» серпня 2025 року

Голова науково-методичної ради
Навчально-наукового інституту
психології та ментального
здоров'я

 д.мед.н., доц. Олександр БЕЛОВ

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Етика наукового дослідження» складена відповідно до ОПП «Психологія» 2025, другого (магістерського) рівня вищої освіти

галузі знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»

спеціальності С4 «Психологія»

освітньої програми «Психологія»

відповідно до Стандарту вищої освіти зі спеціальності 053 «Психологія» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 24.04.2019 р. № 564 (із змінами).

Анотація навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни «Етика наукового дослідження» складена відповідно до порядку підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня освіти у вищих медичних навчальних закладах освіти України у відповідності до вимог Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу (ECTS), заснованої на поєднанні технологій навчання за розділами та залікових кредитів оцінки – одиниць виміру навчального навантаження здобувача освіти необхідного для засвоєння дисципліни або її розділу.

Дисципліна є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми С4 «Психологія», циклу загальної підготовки магістра психології, розрахована на 2 кредити, який здобувачі освіти засвоюють протягом I семестру на 1 році навчання.

Основним фокусом програми є отримання знань з дисципліни «Етика наукового дослідження», вивчення якої необхідне для формування сукупності морально-етичних принципів, якими повинні керуватися учасники освітнього процесу під час навчання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання і творчих досягнень та у подальшій професійній діяльності.

Робоча програма складена на основі:

освітньо-професійної програми «Психологія» (2025) підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньої кваліфікації «Магістр психології», галузі знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини», спеціальності С4 «Психологія» у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (Вінниця-2025);

робочого навчального плану спеціальності С4 «Психологія» на 2025-2026 навчальний рік;

чинного положення про організацію освітнього процесу у Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова.

1. Опис навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни «Етика наукового дослідження» призначена для закладів вищої освіти МОЗ України у відповідності до вимог кредитно-трансферної системи організації навчального процесу ECTS, заснованої на поєднанні технологій навчання за розділами та залікових кредитів оцінки – одиниць виміру навчального навантаження здобувача освіти необхідного для засвоєння дисципліни або її розділу.

Видами навчальних занять дисципліни згідно з навчальним планом є: а) лекції, б) практичні заняття, в) самостійна робота здобувачів.

Поточна навчальна діяльність здобувачів контролюється на практичних заняттях у відповідності з конкретними цілями. Рівень підготовки здобувачів визначається на підставі результатів тестування, письмової або усної відповіді на контрольні питання, розв'язуванні ситуаційних задач, контролю практичних навичок.

Підсумковий контроль засвоєння дисципліни здійснюється по її завершенню у формі заліку згідно навчального плану для спеціальності С4 «Психологія».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є норми, правила та принципи етики наукового дослідження та академічної доброчесності. Розглядаючи навчальний процес у вузі як процес здобуття знань та формування навичок майбутньої професії наукова етика проявляється через усвідомлення культури поведінки в академічному середовищі, у вмінні чесно діяти в ньому згідно з встановленими правилами та моральними нормами й повагою до освітніх і наукових здобутків колег. Будучи особливою галуззю знань та практичних навичок наукова етика є частиною духовного світу людини, проявом якого є внутрішня культура особистості.

Міждисциплінарні зв'язки: Основні положення навчальної дисципліни можуть застосовуватися при вивченні таких дисциплін: «Філософія освіти», «Філософські проблеми сучасної психології», «Методика викладання психології у ЗВО», при проходженні виробничої, переддипломної практик та підготовці кваліфікаційної роботи.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни:

2.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Етика наукового дослідження» є формування у здобувачів освіти нової, сучасної академічної культури, яка ґрунтуватиметься на порядності, чесності, довірі, прозорості, добросовісному навчанні, справжній науковій роботі.

2.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Етика наукового дослідження» є:

– навчити здобувача освіти ефективним засобам доброчесного, самостійного, творчого підходу до наукової діяльності;

- формувати знання про наукову доброчесність і усвідомлення їх практичного значення для професійної діяльності майбутнього спеціаліста;
- закласти належні теоретичні, морально-етичні та правові основи для участі в науковій діяльності, уміння самостійно знаходити й аргументовано доводити істину та спростовувати хибні твердження;
- прилучити здобувачів освіти до сучасної академічної культури світу.

2.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна.

Згідно ОПП «Психологія» дисципліна забезпечує набуття здобувачами наступних компетентностей:

Інтегральна (ІК): Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК2. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК5. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
- ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- ЗК8. Здатність розробляти та управляти проектами.

Спеціальні компетентності (СК):

– СК2. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та / або практичної значущості.

– СК6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.

– СК8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.

– СК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

Результати навчання:

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна:

– ПРН1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

– ПРН2. Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів.

– ПРН3. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні

висновки.

– ПРН4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.

– ПРН5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.

– ПРН6. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.

– ПРН7. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях.

– ПРН8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.

– ПРН9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

– ПРН10. Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності.

– ПРН11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

Результати навчання для дисципліни:

В результаті вивчення дисципліни здобувачі повинні:

Знати:

- особливості наукового світогляду;
- ідеї академічної свободи;
- принципи академічної доброчесності;
- етичні обов'язки дослідника;
- особливості законодавства та регламентуючих документів з забезпечення якості наукових досліджень;
- основні положення кодексу Товариства психологів України.

Вміти:

- організовувати та проводити психологічне дослідження у відповідності до етичних принципів наукової роботи;
- вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності;
- гідно представляти результати наукових досліджень;
- здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел з урахуванням засад академічної доброчесності.

3. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 60 годин – 2 кредити ЄКТС

Опис навчального плану з дисципліни (денна форма навчання)

Структура	Кількість годин	СРС	Рік	Вид
-----------	-----------------	-----	-----	-----

навчальної дисципліни	Всього годин/ кредитів ECTS	Аудиторних			навчання	контролю
		Лекцій	Практичних			
	60 годин/ 2 кредиту	10	10	40	1	
«Академічна доброчесність»	60 годин/ 2 кредиту	10	10	40	1	ПК-залік

Примітка: 1 кредит ECTS становить 30 академічних годин.

Аудиторне навантаження становить 33 %, СРС – 67 %.

Опис навчального плану з дисципліни (заочна форма навчання)

Структура навчальної дисципліни	Кількість годин			СРС	Рік навчання	Вид контролю
	Всього годин/ кредитів ECTS	Аудиторних				
		Лекцій	Практичних			
	60 годин/ 2 кредити	2	4	54	1	
«Академічна доброчесність»	60 годин/ 2 кредити	2	4	54	1	ПК-залік

Примітка: 1 кредит ECTS становить 30 академічних годин.

Аудиторне навантаження становить 10 %, СРС – 90 %.

Модуль 1. Етика наукового дослідження

Тема 1. Формування та розвиток системного наукового світогляду.

Поняття світогляду. Плюралізм типів світогляду та їх взаємозв'язок. Особливості наукового світогляду. Наукова картина світу та розвиток науково-технічного прогресу.

Тема 2. Етика науки.

Визначення поняття етика науки. Соціокультурна значущість наукової діяльності й охорони здоров'я. Пошук істини і відповідальність вченого. Академічна свобода. Прогрес науки й охорони здоров'я та моральність суспільства.

Тема 3. Основоположні документи сучасної етики наукових досліджень в медицині.

Нюрнберзький кодекс. Женевська Декларація лікарів Всесвітньої Медичної Асоціації. Міжнародний кодекс медичної етики ВМА. Всесвітня декларація про геном людини та права людини. Гельсінсько-Токійська Декларація лікарів. Лісабонська Декларація про права пацієнта. Конвенція про захист прав та гідності людини у зв'язку із використанням досягнень біології та медицини.

Тема 4. Академічна культура та академічна доброчесність як морально-правові засади наукової діяльності.

Поняття «академічна культура», її основні сфери та функції. Академічна доброчесність, її сутність, основний зміст та значення. Фундаментальні цінності академічної доброчесності. Основні принципи академічної доброчесності. Основні етичні вимоги до сучасного фахівця. Доброчесність науковця як світоглядна проблема.

Тема 5. Академічна недоброчесність, її сутність, види, фактори виникнення та негативні наслідки.

Поняття «плагіат», його сутність, різновиди, ідентифікація та уникнення. Фабрикація та фальсифікація, їх специфіка, розпізнавання та способи усунення. Необ'єктивне оцінювання наукових творів, причини його існування та засоби подолання. Конкуренція між науковими школами. Відповідальність за порушення академічної доброчесності. Академічна доброчесність та цифрова політика.

Тема 6. Етика наукових досліджень в Україні.

Основні положення «Етичного кодексу вченого України» (2009), його пізнавальне та практичне значення. Морально-правові аспекти академічної доброчесності в Законі України «Про освіту» та Законі України «Про вищу освіту». Кодекс честі університету, його морально-правове та виховне значення. Морально-етичні принципи та норми наукової діяльності викладача вищої школи.

Тема 7. Етика наукових досліджень в психології.

Етичний кодекс психолога Товариства психологів України. Етичні та правові аспекти психологічних досліджень. Етичні аспекти використання методів психологічної експертизи. Роль психології в подоланні псевдонаукової інформації.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	всього	у тому числі			всього	у тому числі		
	-го	л	п	с.р.с	го	л	п	с.р.с
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Модуль 1. Етика наукового дослідження								
Тема 1. Формування та розвиток системного наукового світогляду. <i>СРС. Особливості наукового світогляду</i>	6	-	2	4	7	-	-	7
Тема 2. Етика науки. <i>СРС. Академічна свобода</i>	10	2	2	6	11	2	2	7
Тема 3. Основоположні документи сучасної етики наукових досліджень в	8	2	-	6	8	-	-	8

медицині. СРС. Конвенція про захист прав та гідності людини у зв'язку із використанням досягнень біології та медицини								
Тема 4. Академічна культура та академічна доброчесність як морально-правові засади наукової діяльності. СРС. Доброчесність науковця як світоглядна проблема	10	2	2	6	8	-	-	8
Тема 5. Академічна недоброчесність, її сутність, види, фактори виникнення та негативні наслідки. СРС. Академічна доброчесність та цифрова політика	8	2	-	6	8	-	-	8
Тема 6. Етика наукових досліджень в Україні. СРС. Морально-етичні принципи та норми наукової діяльності викладача вищої школи	10	2	2	6	8	-	-	8
Тема 7. Етика наукових досліджень в психології. СРС. Етичні аспекти використання методів психологічної експертизи	8	-	2	6	10	-	2	8
Всього за дисципліну	60	10	10	40	60	2	4	54

Аудиторне навантаження денної форми навчання становить 33 %, СРС – 67 %

Аудиторне навантаження заочної форми навчання становить 10 %, СРС – 90 %

5. Теми лекцій

№	Зміст лекції	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Етика науки	2	2
2.	Основоположні документи сучасної етики наукових досліджень в медицині	2	-
3.	Академічна культура та академічна доброчесність як морально-правові засади наукової діяльності	2	-
4.	Академічна недоброчесність, її сутність, види, фактори виникнення та негативні наслідки	2	-
5.	Етика наукових досліджень в Україні	2	-
Всього		10	2

6. Теми практичних занять

№ п/п	Тема заняття	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Формування та розвиток системного наукового світогляду	2	-
2.	Етика науки	2	2
3.	Академічна культура та академічна доброчесність як морально-правові засади наукової діяльності.	2	-
4.	Етика наукових досліджень в Україні	2	-

5.	Етика наукових досліджень в психології	2	2
	Всього	10	4

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені програмою

8. Самостійна робота

№ п/п	Тема	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
	Опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять		
1	Формування та розвиток системного наукового світогляду	4	7
2	Академічна свобода	6	7
3	Основоположні документи сучасної етики наукових досліджень в медицині	6	8
4	Академічна культура та академічна доброчесність як морально-правові засади наукової діяльності	6	8
5	Академічна недоброчесність, її сутність, види, фактори виникнення та негативні наслідки	6	8
6	Етика наукових досліджень в Україні	6	8
7	Етичні аспекти використання методів психологічної експертизи	6	8
	Всього	40	54

9. Індивідуальні завдання

Підготовка доповідей до участі у засіданнях СНГ, студентських наукових конференціях, написання наукових статей та тез за результатами наукового практичного дослідження або огляду наукових джерел з певної наукової або практичної проблеми, підготовка та участь у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт і т.д.

Основні напрямки для науково-дослідницької роботи здобувача освіти:

1. Місце академічної доброчесності у різних галузях науки;
2. Співвіднесення моральної та правової відповідальності у науковій діяльності;
3. Концепції етики науки в різних провідних країнах світу;
4. Розвиток міжнародних документів, що регулюють доброчесність використання інформаційних технологій;
5. Етичні межі використанні технологій штучного інтелекту;
6. Правовий захист інтелектуальної власності;
7. Протистояння фабрикації та фальсифікації інформації у науковій діяльності;
8. Передовий досвід організації наукової роботи у закладах вищої освіти;
9. Сучасні технології виявлення плагіату та інших видів недоброчесного використання інформації в освітній та науковій діяльності;
10. Захист честі та гідності здобувача освіти при звинуваченнях у академічній недоброчесності;
11. Захист честі та гідності працівників освіти та науки;

12. Сучасні світові стандарти оформлення та оприлюднення результатів наукової роботи

10. Завдання для самостійної роботи

Самостійна робота здобувачів включає теоретичну підготовку до практичних занять, опанування практичними навичками під час аудиторних занять відповідно до теми та практичній меті заняття, самостійне здобуття знань по темам, які не входять до плану аудиторних занять.

11. Форма і методи навчання

Форма навчання: денна, заочна. В умовах воєнного стану, надзвичайних ситуацій або надзвичайного стану (особливого періоду) форма здобуття освіти може бути змінена.

Традиційні методи навчання: словесні; наочні; практичні.

Методи контролю як методи навчання (контролю з боку викладача, самоконтролю, взаємоконтролю, самокорекції, взаємокорекції).

12. Методи контролю та критерії оцінювання

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям з кожної теми. Форми оцінювання поточної навчальної діяльності мають бути стандартизованими і включати контроль теоретичної і практичної підготовки. Рівень підготовки здобувачів: визначається на підставі результатів тестування, письмової або усної відповіді на контрольні питання, розв'язуванні ситуаційних задач, перевірці виконання самостійної роботи, оцінці практичних вмінь і навичок.

Знання здобувача освіти з теми та певного розділу оцінюють традиційною оцінкою згідно чинного положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова

Підсумковий контроль засвоєння дисципліни проводиться у вигляді заліку відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ та навчального плану ОПП Психологія.

Критерії оцінювання засвоєння теоретичних знань та виконання практичних навичок під час поточного та підсумкового контролю

Оцінювання усної/письмової відповіді під час поточного контролю

Знання студентів оцінюється за критеріями, сформульованими на основі загальнодержавних освітніх вимог та сучасних педагогічно-дидактичних принципів навчання, а також з урахуванням вивчення предмета у вищій школі.

Оцінка «**відмінно**» – здобувач має системні знання, вміє їх самостійно набувати, представляє неординарні судження щодо етики науки, вирішує складні завдання, схильний до системно-наукового аналізу, логічно та творчо викладає матеріал, вміє аргументовано застосовувати вивчений матеріал, вільно оперує інформаційно-пошуковими технологіями, самостійно вирішує 90–100% пакету завдань;

Оцінка «добре» – здобувач має повні знання про етику науки, висловлює аргументовані висновки, вільно оперує вивченим матеріалом, формулює і чітко аргументує власну думку, чітко тлумачить наукові поняття і категорії, вміє підготувати творчу роботу, здатен на рецензію відповіді іншого студента, виконує 70–90% пакету завдань;

Оцінка «задовільно» – здобувач загалом правильно відтворює зміст вимог доброчесності в науковій роботі, здатен з допомогою викладача скласти план виступу, розуміє причинно-наслідкові зв'язки, може використовувати термінологію, самостійно відтворює до половини навчального матеріалу, допускає при відповіді помилки та неточності, слабо орієнтується в поняттях, здатен давати відповіді на прості, стандартні запитання, виконує 50–70% пакету завдань;

Оцінка «незадовільно» – здобувач має початковий рівень знань, фрагментарні і недосконалі навички в роботі, самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі, здатен давати відповіді на прості, стандартні запитання, відтворити окремі частини теми, відсутні сформовані уміння та навички, виконує 20–50% пакету завдань.

Оцінювання виконання практичних навичок під час поточного контролю

Оцінка «відмінно» виставляється здобувачу освіти, який, знає хід та послідовність самостійної навчально-дослідницької роботи для виконання практичного завдання, демонструє правильне виконання необхідних практичних навичок, та вірно з чіткими формулюваннями узагальнень та висновків.

Оцінка «добре» виставляється здобувачу освіти, який допускає неточності при виконанні дослідження, але здатний самостійно виявити допущені помилки та може продемонструвати виконання практичної навички в цілому, акуратно оформлює результати практичного заняття.

Оцінка «задовільно» виставляється здобувачу освіти, який знає основи практичного завдання, але зазнає труднощів при виконанні дослідження, не може продемонструвати повну правильну послідовність практичних навичок, не може трактувати в повному обсязі результати проведених досліджень.

Оцінка «незадовільно» виставляється здобувачу освіти, який не може продемонструвати виконання практичної навички, зазнає значних труднощів при виконанні досліджень, порушує порядок виконання практичної роботи.

Оцінювання виконання тестових завдань та ситуаційних задач під час поточного контролю

Оцінка «відмінно» виставляється здобувачу освіти, який при проведенні тестового контролю допускається не більше 10% неправильних відповідей (обсяг правильних відповідей 90-100%). Під час розв'язання тестових завдань надає правильні відповіді на всі питання до тесту.

Оцінка «добре» виставляється здобувачу освіти, який під час тестового контролю допускає не більше 20% помилок (обсяг правильних відповідей 80-89 %). Під час розв'язання тестових завдань надає правильні відповіді на більшість

питань до тесту.

Оцінка «задовільно» виставляється здобувачу освіти, який робить помилки не більш, ніж в 40% тестових завдань (обсяг правильних відповідей 60,5-79%). Під час розв'язання тестових завдань надає правильні відповіді тільки на деякі питання до тесту.

Оцінка «незадовільно» виставляється здобувачу освіти, який при тестовому опитуванні правильно розв'язує менше 60% тестових завдань. Під час розв'язання тестових завдань не може надати правильні відповіді на питання до тесту.

Оцінювання самостійної роботи здобувача вищої освіти

Оцінювання самостійної роботи здобувача здійснюється під час поточного контролю засвоєння тем відповідного змістового модулю на підставі усної відповіді на теоретичне питання, тестування та розв'язання ситуаційних задач з теми для самостійного опанування, оцінювання демонстрації виконання практичної навички згідно практичних цілей певного практичного заняття.

Оцінювання індивідуальної роботи здобувача освіти

Індивідуальна робота здобувача вищої освіти оцінюється до 12 балів. Нарахування балів за певні види роботи відбувається згідно чинного положення про організацію освітнього процесу у Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І.Пирогова.

13. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Підсумковий контроль засвоєння дисципліни здійснюється у вигляді заліку. Підсумковий контроль зараховують, якщо здобувач засвоїв дисципліну в повному обсязі, про що свідчить поточне оцінювання кожного практичного заняття.

14. Схема нарахування та розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Нарахування балів за дисципліну проводять згідно чинного положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова шляхом конвертації середньої арифметичної оцінки поточної успішності здобувача освіти за універсальною 200-бальною шкалою. До нарахованих балів за поточну успішність додаються індивідуальні бали (за умови їх зарахування на підставі успішного виконання індивідуальних завдань).

Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач освіти після засвоєння дисципліни – 200 балів. **Мінімальна кількість балів** становить 122 бали.

Результати складання здобувачем заліку фіксуються у відомості успішності із зазначеною кількістю балів та відміткою «зараховано» або «незараховано». Здобувачу освіти не зараховують дисципліну, якщо кількість отриманих балів менше 122, або вивчення дисципліни виконано в неповному обсязі, про що свідчить академічна заборгованість.

Бали за підсумковий контроль та поточну успішність здобувачів деканат

вносить у програму Контингент і ранжує їх. Ранжування проводять на підставі отриманих балів за дисципліну згідно національної шкали та шкали ЄКТС (див. чинне Положення про організацію освітнього процесу).

Отримані бали за дисципліну конвертуються згідно національної шкали та ЄКТС (для заліку) наступним чином:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
180-200	A	зараховано
170-179,99	B	
160-169,99	C	
141-159,99	D	
122-140,99	E	
0-121,99	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

15. Методичне забезпечення дисципліни

1. Силабус.
2. Робоча програма.
3. Тематичні та календарні практичних занять, тематичні плани самостійної позааудиторної роботи.
4. Лекційний матеріал з мультимедійним забезпеченням.
5. Методичні рекомендації для практичних занять.
6. Методичні рекомендації для самостійної роботи здобувачів.
7. Тести для контролю засвоєння тем практичних занять.

16. Рекомендована література

Основна

1. Дзьобань О.П. Філософія науки: підручник/ О.П.Дзьобань; ДНУ «Ін-т інформації, безпеки і права Нац. академії прав. наук України». Київ; Одеса: Фенікс, 2024. – 516 с.
2. Гносеологія та епістемологія : навчальний посібник / В. Петрушенко / – Львів: «Новий Світ – 2000», 2024. – 209 с.
3. Методологія, організація та технологія наукових досліджень : навч. посіб. для аспірантів / О. П. Дзьобань ; ДНУ «Ін-т інформації, безпеки і права Нац. академії прав. наук України». – Київ; Одеса : Фенікс, 2024. – 284 с.
4. Данильян О. Г., Дзьобань О. П. Методологія наукових досліджень: підручник. 2-ге вид., переробл. і доповн. Харків: Право, 2023. – 488 с.
5. Сидоренко Л.І. Філософія науки. Конспект лекцій. Для аспірантів 1-го року природничих спеціальностей. КНУ імені Тараса Шевченка, 2023 р. <http://www.philsci.univ.kiev.ua>

6. Заєць С. (2025). Розвиток поглядів на академічну свободу як базову цінність освітньо-наукової діяльності. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-9199-2025-8-01-03>
7. Заєць С. (2024). Методи та інструменти вимірювання академічної свободи: світова практика, особливості застосування в Україні. DOI: 10.32987/2617-8532-2024-2-65-84
8. Щириця, Т. В. Комуникативна етика [Електронний ресурс] : навчальний посібник для здобувачів ступеня доктора філософії за освітньою програмою Філософія для спеціальності 033 Філософія / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад. : Т. В. Щириця. – Електронні текстові дані (1 файл: 91.81 кБ). – Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022.
9. Власенко О. В., Вергелес К. М., Куліш П. Л., Драчук О. П. Поняття автор, авторство, плагіат: значення та смисли в контексті наукової етики і права. *Філософія в сучасному науковому та соціально-політичному дискурсах*: матеріали доповідей та виступів всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю 19 листопада 2020 р. Вінниця: Видавництво ФОП Кушнір Ю. В. , 2020. 204 с.
10. Беднарчик Т. Р., Беднарчик М. В. Добročесність науковця як світоглядна проблема. *Філософія в сучасному науковому та соціально-політичному дискурсах*: матеріали доповідей та виступів II всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю 18 листопада 2021 р. Вінниця, 2021. Видавець ФОП Кушнір Ю. В. С. 9–13.
11. Беднарчик Т.Р., Беднарчик М. В. Академічна добročесність та цифрова політика. *Актуальні проблеми сучасної філософії та науки: виклики сьогодення: VII Всеукраїнська науково-теоретична конференція» 19 травня 2022: зб. наук. праць / редкол. М. А. Козловець, Л. В. Горохова, О. В. Чаплінська [та ін.]. Житомир: Видавничий центр ЖДУ імені Івана Франка, 2022. С. 108–111.*
12. Шинкарук О. В. Академічна добročесність: міжнародні етичні принципи в освіті і науці. *Інноваційна педагогіка*. 2023. вип. 60. С. 25-29.
13. Dorozhko A. Academic Integrity in the Context of European Experience and Ukrainian Practice. *Educational Challenges*. 2022. № 27 (1), 57-66. <https://doi.org/10.34142/2709-7986.2022.27.1.05>
14. Башкір О. Реалізація принципів академічної добročесності в закладах вищої освіти України. *Освітологічний дискурс*. 2021. № 33 (2), 77-90. <https://doi.org/10.28925/2312-5829.2021.2.6>.
15. Хамітов, Н. (2024). Академічна добročесність як виклик, вимога і воля: контексти філософської антропології, етики й філософії освіти. *Філософія освіти*. Philosophy of Education, 29(2), 27–47. <https://doi.org/10.31874/2309-1606-2023-29-2-2>
16. Етичний кодекс ученого України. Національна академія наук України / *Чинні документи та постанови НАН України*, 2024.
17. Етичний хакінг : навчально-практичний посібник / уклад. О. В. Мілов, О. В. Шматко, С. В. Мілевський, О. Г. Король ; за заг. ред. С. П. Євсєєва. Харків : НТУ «ХП», Львів : «Новий Світ-2000», 2025. 100 с.

- 18.Притула О. Етичні аспекти використання методів психологічної експертизи. Вчені записки Університету «КРОК». 2024. Вип. 4(76). С.358–364.

Допоміжна

1. Актуальні проблеми андрагогічних досліджень : навчальний посібник. І С. Гузій. Львів : «Новий Світ-2000», 2025. 214 с.
2. Костікова І., Дорожко А. Академічна доброчесність: теорія, практика, досвід. Метод. рекомендації. Харків: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2023. 42 с.
3. Бахрушин В., Ніколаєв Є. Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності / уклад.: В. Бахрушин, Є. Ніколаєв. К.: SAIUP, 2019. 41 с.
4. Сучасна філософія. Тексти : навчальний посібник (укладач: І. В. Мінаков). – Львів : «Новий Світ-2000», 2024. – 143 с.
5. Практикум з філософії : навчальний посібник / під редакцією В. Л. Петрушенка. Львів : «Новий Світ-2000», 2024. – 256 с.
6. Курс загальної філософії: від ідей до проблем: навчальний посібник / Ігор Карівець, Андрій Поцелуйко. За заг. ред. д-ра філос. наук І. В. Карівця. – Львів: Видавництво ПП «Новий Світ – 2000», 2024, 309 с.
7. Хоружа, Людмила Леонідівна (2015) Морально-етичні принципи та норми наукової діяльності викладача вищої школи. Вища школа (6). с. 9-19.
8. Бойко Ю. П., Тарасова О. В. Основи наукових досліджень: навчальний посібник. Хмельницький: ХНУ, 2023. – 138 с.
9. Щодо забезпечення академічної доброчесності у закладах вищої освіти // Лист МОН № 1/9-565 від 26.10.17 року.

Інформаційні ресурси

1. Електронна адреса сайту університету: <http://vnmu.edu.ua>
2. Електронна адреса сайту бібліотеки університету: <http://library.vnmu.edu.ua>
3. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
4. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
5. Міністерство культури та інформаційної політики України (МКІП) <https://mkip.gov.ua/>
6. Етичний кодекс ученого України <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0002550-09#Text>
7. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua>
8. Академічна культура українського студентства: основні чинники формування та розвитку. Основні результати дослідження за проектом №49169 <https://surgery->

four.pdmu.edu.ua/storage/common/docs/R1vyflum4hNfJntUrILfR6KRh1FhLdBWxXuD6Amv.pdf

9. Академічна доброчесність: онлайн-курс для викладачів. Prometheus: AI101. https://courses.prometheus.org.ua/courses/coursev1:Prometheus+AI101+2021_T2/

10. Деякі рекомендації щодо впровадження етичних кодексів в українських вищих навчальних закладах: [Етичні принципи у вищій освіті.pdf](#)

11. Що потрібно знати про плагіат: посібник з академічної грамотності та етики для «чайників». – Назва з екрану. – Режим доступу: http://library.kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/biblio/PDF/books_ac-gr.pdf

12. International Association of Universities. Режим доступу: <http://www.iau-aiu.net/>

13. Кодекс академічної доброчесності та корпоративної етики Вінницького національного медичного університету ім. М.І.Пирогова <https://surl.li/dwuspg>

14. Комуникативний ресурс боротьби з плагіатом Plagiarism Checker that Prefers Results over Numbers: <https://unicheck.com>

15. Етика науки (за ред. проф. Сидоренки Л.І.) <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/etik-sidorenko.html>

16. «Українська федерація вчених» КОДЕКС НАУКОВОЇ ЕТИКИ (Проект): <https://bibl.com.ua/pravo/1718/index.html>

17. Ethical Principles of Psychologists and Code Of Conduct APA / <http://www.apa.org/ethics>

18. [Психологія та наука: 6 ключів до розпізнавання псевдонаукових продуктів - Maestrovirtuale.com](#)

19. Конвенція про захист прав та гідності людини у зв'язку із використанням досягнень біології та медицини [Конвенція про захист прав та гідності людини у зв'язку з використанням досягнень біології та медицини \(Конвенція про права людини та біомедицину\) \(ETS-164\) | LIGA:ZAKON](#)

20. Асоціація психологів України [Асоціація психологів України – об'єднання професіоналів у сфері психічного здоров'я](#)

21. Центр академічної етики та досконалості в освіті "Етос" <http://e-csr.org.ua/node/307>